

Neden iki Paskalya ?

İsa Mesih'in dirilişini ne zaman kutlayalım ? Kilise tarihinde bu çok tartışılan bir konu idi ve hala da konuşulmaya devam ediyor. Katolik ve Ortodoks kiliseleri bu konuda ayrı görüşlere sahiptir. Ve sanki biz Protestan, daha doğrusu 'İncili Kiliseler' olarak, ortada kaldık: hangi tarih uygundur? Ya da gerçekten 'ASIL' Paskalya tarihi var mı? "İncil'de hangisi geçiyor ?" diye soranlar da var.

Bugün bu konuyu araştırmaya çalışacağız. Ve burada hemen şunu bildirelim: bu tamamen bir adet meselesidir. Ne İsa Mesih'in kendisi, ne de onun seçtiği elçiler, apostollar bu konuda herhangi bir buyruk ya da öneri vermediler. Yani, lafın kisası, Paskalya İncil'de geçmiyor ve ancak 2. yüzyılda kutlanmaya başladı. Bu demek değil ki, Allah, İsa'nın dirilişini kutlamamızı istemiyor. Ama kimse kimseyi bu konuda yargılamasın. Çünkü İsa ve apostolların sustuğu yerde, biz de konuşmayalım.

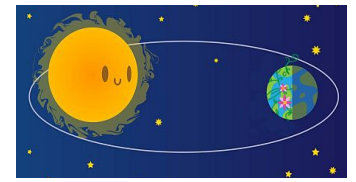
'Paskalya' sözünün içinde 'Pasha', yani 'Fısh' sözü saklanıyor. Eski mesihçilere göre, Paskalya (Diriliş Bayramı), Eski Antlaşma'daki Fısh Bayramı'nın devamıdır. Ona göre, Paskalya'nın tarihi de Yahudilerin Fısh Bayramı'na uymalıydı. Ama bu problemlidir: Fısh Bayramı her yıl haftanın başka bir gününe düşüyor ve hristiyanlar İsa'nın dirilişini anmak için bir pazar gününü kullanmak istediler, çünkü İsa bir Pazar günü dirildi.

325 yılında, bugünkü Türkiye'de, Bursa'ya yakın, ünlü İznik Konseyi yapıldı. Bir konsey (yada 'konsil') bütün kilise önderlerinin toplanması ve ciddi bir konunun üzerinde karar vermesidir. İznik Konseyi'nde bu konuda iki önemli karar aldılar: Paskalya artık Yahudi takviminden ayrı olarak hesaplanacaktı ve mutlaka bir pazar günü olmalıydı.

Paskalya'nın tarihi nasıl hesaplanıyor diye anlamak istersek, az da olsa takvim konusunu anlamalıyız. Çünkü dünyada onlarca farklı takvimler kullanılıyor, her halk, her devlet günleri bizim gibi saymıyor.

Paskalya'nın tarihini hesaplamak şöyle oluyor:

- senede iki defa gündüz ve gece tam aynı uzunlukta, yani onikişer saat: Mart ayının 21'i ve Eylül (Septemvri) ayının 22'si. Buna 'Ekinoks' denilir. Mart ayının ekinoksu da ilk baharın başlangıcıdır.
- 21. Mart'tan sonraki ilk dolunayı tutuyoruz.
- ondan sonraki Pazar günü Paskalya'dır

Bizim takvimimizin başlangıcı, İsa'dan önce 45 senesine dayanıyor. O zaman Roma'nın ünlü diktatörü Gayus Yulyus Sezar büyük bir reform yaptı, kendi adını taşıyan (Jülyen takvimi) yeni takvimi buyurdu. Bu yeni takvimde ikinci, yani Şubat ayın adı 'Februarius' idi. Normal yıllarda 28 günlük bir ay idi, ama her 4 yılda bir 29 gün çektir. Zaten bugüne kadar öyledir.

Ama hiç oturup sordun mu bu neden öyle? Bir yıl aslında nedir:

dünyanın bir kere güneşin etrafında dönmesi. Ve o ne kadar sürüyor diye sorarsak, herkes hemen “Tabii ki, 365 gün” cevabını verecek. Ama bu tam doğru değildir, tam sayı şudur: 365,24219 gün. Demek her sene sadece 365 gün sayarsak, takvim her 4 senede bir gün geri kalacak. O yüzden 29. Februari (Şubat) olayı var; her dördüncü yıl bir gün ekleniyor.

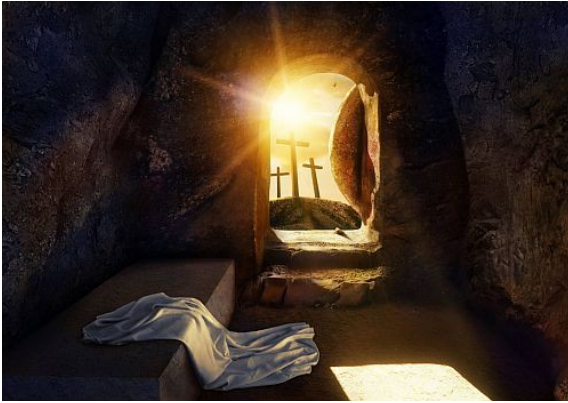
Jülyen takvimi çok büyük bir ilerleme idi: artık yılda 365 gün değil, ama 365,25 gün vardı. Maalesef, o da tam olarak bir yıldaki günlerin sayısını yansıtmadı. $365,25 - 365,24219 = 0,00781$ gün fazlalık çıktı, yani her senede 11 dakika. O kağıtta önemsiz bir sayı gibi görünüyor, ama her 130 yılda tam bir gün fark yaratıyor.

16. yüzyıla gelince, bu küçük fark, yani senede 11 dakika, o kadar çoğaldı ki, Jülyen takvimi 10 gün geri kaldı. O yüzden 1582 yılında katolik papa 13. Gregorius takvimi düzeltti ve o farkı kapattı: **04.10.1582** günü bir perşembe idi, ama sonraki cuma günü hemen **15.10.1582** oldu ! Takvimi daha net ayarlamak için şu kuralları koydu: her 4 yılda bir gene 29. Şubat olacak. Ama her yüzüncü sene olmayacak, ve her 400. yıl gene olacak.

Bu yeni takvime, o Papa'nın adına göre, 'Gregoryan takvimi' denilir, ya da türkçe olarak 'Miladi takvim' ('Milat' sözü, İsa Mesih'in doğuşu demektir). Katolik ve Protestan devletler ve kiliseler zamanla bu yeni 'Gregoryan takvimi'ni kabul ettiler. Rusya, Romanya, Bulgaristan ve Yunanistan gibi ortodoks devletler de en sonunda onu kabul ettiler. Ortodoks kiliseler İsa'nın Doğuş Bayramı (Noel) için Gregoryan takvimini kullanıyorlar, ama Paskalya'ya gelince hala eski Jülyen takvimini tutuyorlar.

İşte, iki farklı Paskalyanın tarihi böyle oldu ! Gregoryan, yani Katolik ve Protestan kiliselerin tuttuğu takvimine göre, Paskalya Bayramı 22 Mart ile 25 Nisan arasındaki pazar günlerine düşebilir. Jülyen, yani Ortodoks kilisenin tuttuğu takvimine göre, 4 Nisan ile 5 Mayıs arasına düşebilir.

Biz hangi tarihi tutalım: Katoliklerin mi (Gregoryan takvimi), yoksa Ortodoksların mı (Jülyen takvimi). Ve tekrar söylemek istiyoruz: İncil'de hiç bir buyruk yok, bir ipucu bile yok. Biz İsa'nın diriliş Bayramı'nı müjdelemek için bir fırsat olarak kullanabiliriz. Onun için, yaşadığımız devletteki insanlar hangi tarihe alıştırlarsa, biz de o zaman Paskalya'yı kutluyoruz. Bu, müjdeyi ilk defa işitenler için daha anlamlı olacak, çünkü zaten o günde, az da olsa, Allah hakkında düşünüyorlar.

Biz de Diriliş Bayramı'nın süslerine, adetlerine ve havasına çok kapılmayalım ve kendi kendimize soralım: “Diriliş benim için sadece eski tarihte kalmış bir olay mıdır, yoksa hayatımı değiştiren bir güç müdür?” - Filipililer 3:9-11 “Onun (Mesih'in) içinde bulunmak istiyorum. ... Onu tanıyayım ve Onun dirilişinin kuvvetini de anlayayım, ve Onun acılarına ortak olmak neymiş öğreneyim, Onun ölümünde ona benzer olayım. Ve böylelikle ölümlerin dirilişine varayım.”

Kutsal Ruh'la dolu bir imanlı için İsa'nın dirilişi sadece yılda bir anılacak bir olay değildir, her pazar günü toplantıda kutladığı taze bir kuvvet kaynağıdır. Yılda bir kere değil, ama 52 kere Paskalya'yı kutluyoruz !